

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 30.4.2007
KOM(2007) 225 endelig

**KOMMISSIONENS MEDDELELSE
TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG
SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

om

midtvejsevalueringen af Fællesskabets sjette miljøhandlingsprogram

{SEK(2007) 546}
{SEK(2007) 547}

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Miljøets tilstand.....	4
3.	Vækst, beskæftigelse og miljø	4
4.	Vurdering af det 6. miljøprogram's prioriteringer	6
4.1.	Klimaændringer.....	6
4.2.	Natur og biodiversitet.....	7
4.3.	Miljø, sundhed og livskvalitet.....	9
4.4.	Naturressourcer og affald.....	10
5.	udsigterne for en bedre politik	11
5.1.	Udvidet internationalt samarbejde	11
5.2.	Anvendelse af principperne om "bedre lovgivning" i miljøpolitikken	13
5.3.	Fremme af politikintegration.....	15
5.4.	Bedre gennemførelse og håndhævelse	16
6.	Konklusioner	17

1. INDLEDNING

Miljøpolitikken spiller en central rolle i Den Europæiske Unions indsats for at bibringe de europæiske borgere velstand og sikkerhed inden for rammerne af social solidaritet. 2006 har været et vendepunkt, og miljøet får stadig større plads på regeringernes politiske dagsorden.

Den nuværende Kommission har lagt stor vægt på at skabe et resultatorienteret Europa, og EU's miljøpolitik har været en af Unionens succeshistorier, hvad konkrete fordele for borgerne angår. Ca. 80 % af medlemsstaternes miljølovgivning beror på EU-lovgivningen. Det er den, vi kan takke for de store forbedringer, der er sket i luftens og vandets kvalitet, og for fjernelsen af visse forureningsstoffer, f.eks. bly i benzin. Takket være denne lovgivning har EU kunnet tage føringen globalt i spørgsmål som f.eks. klimaændringer. Af hensyn til bæredygtigheden på lang sigt må EU's økonomi bl.a. bygge på sunde miljøprincipper, og sigtet med EU's miljølovgivning er at skabe et sådant grundlag. Kommissionens indsats for at nå et højt miljøbeskyttelsesniveau ansporer også til miljøinnovation, som kan fremme effektivitet i industrien og skabe ny beskæftigelse.

De europæiske borgere tillægger miljøet stor betydning. Ifølge *Eurobarometer* mener 72% af EU-borgerne, at miljøfaktorer har "meget stor" eller "ret stor" indflydelse på deres livskvalitet¹. Befolkningen er udmærket klar over, at forureningen ikke standser ved landegrænserne, og miljøet er et af de områder, hvor der er størst offentlig støtte til, at der gribes ind på EU-plan².

EU har i de sidste 30 år skabt en omfattende lovramme for miljøbeskyttelse, og denne proces har været ledsaget af strategiske miljøhandlingsprogrammer. Fællesskabets sjette miljørammeprogram (6. miljøprogram)³ er Fællesskabets ramme for miljøpolitik for tidsrummet juli 2002 til juli 2012. Det udgør miljødimensionen i EU's strategi for bæredygtig udvikling og opstiller en række miljøprioriteringer, med særlig vægt på følgende emner:

- klimaændringer
- natur og biodiversitet
- sundhed og livskvalitet og
- naturressourcer og affald.

For hvert af disse prioriterede områder opstiller det 6. miljøprogram særlige målsætninger og prioriterede tiltag. Det 6. miljøprogram behandler også en række tværgående spørgsmål, herunder den overordnede udformning og gennemførelse af miljøpolitikken. Det opstiller endvidere en række strategiske principper.

¹ Special Eurobarometer 217 "The attitudes of European citizens towards environment", Fieldwork November 2004, Publication, April 2005.

² Ifølge Eurobarometer-undersøgelsen fra maj 2006 føler 72 % af de europæiske borgere, at der bør træffes flere beslutninger på europæisk plan, når det drejer sig om miljøbeskyttelse.

³ Afgørelse 1600/2002/EF, EFT L 242 af 19.9.2002, s. 1.

I denne midtvejsevaluering tages der stilling til tre forskellige spørgsmål. For det første vurderes det, i hvilken udstrækning EU opfylder de tilsagn, der er gjort i det 6. miljøprogram. For det andet undersøges det ud fra de seneste videnskabelige resultater, om den tilgang, der er valgt i det oprindelige 6. miljøprogram, er egnet til at tage de nuværende miljødudfordringer op. For det tredje overvejes det, om EU's strategiske tilgang til miljøpolitik bør tages op til revision i lyset af de ændringer i den politiske kontekst, der har fundet sted siden 2002, navnlig under hensyntagen til den nyligt reviderede strategi for bæredygtig udvikling, Lissabon-strategien for vækst og beskæftigelse og Kommissionens dagsorden for bedre lovgivning. I lyset af denne vurdering konkluderes det, i hvilken udstrækning Fællesskabets prioriteringer bør revideres for tiden frem til juli 2012.

2. MILJØETS TILSTAND

Udgangspunktet for en miljøpolitik er videnskabeligt funderet indsigt i miljøets tilstand. Det er nødvendigt, at beslutningstagerne forstår, i hvilken udstrækning miljøproblemerne mindskes eller forværres. På områder, hvor situationen forværres, må der nemlig udformes nye og ambitiøse tiltag.

Hvad den nuværende miljøsituation i Europa⁴ angår, er et af de vigtige resultater, at EU's miljøpolitik har forbedret livskvaliteten for borgerne, og at der er sket betydelige fremskridt, når det drejer sig om reduktion af drivhusgasemissioner, bevaring af vådområder, bæredygtige skovbrugsmetoder og affaldshåndtering. På trods af disse fremskridt er den generelle konklusion imidlertid, at mange af miljøproblemerne bliver stadig alvorligere, og at Europa endnu ikke er på rette vej mod en reelt bæredygtig udvikling.

3. VÆKST, BESKÆFTIGELSE OG MILJØ

I juni 2006 vedtog Det Europæiske Råd en ny strategi for bæredygtig udvikling (SDS) for det udvidede EU⁵. Det bekræftede, at bæredygtig udvikling er EU's overordnede mål, som styrer EU's politik og virksomhed på alle områder. Det 6. miljøprogram udgør miljødimensionen i strategien for bæredygtig udvikling⁶.

Begrebet bæredygtig udvikling beror på de synergier, der består mellem den økonomiske, sociale og miljømæssige dimension. Et rent og sundt miljø har afgørende betydning for menneskers velfærd og for gode sociale vilkår. En velgennemtænkt miljøpolitik kan imidlertid også bidrage til andre mål, f.eks. konkurrencedygtighed, økonomisk vækst og beskæftigelse.

⁴ Det Europæiske Miljøagenturs rapport om miljøtilstanden "State and Outlook (2005)" er den videnskabelige rapport, der har tjent som hovedkilde ved udarbejdelsen af meddelelsen, men siden offentliggørelsen af det 6. miljøprogram er der sket fremskridt i den videnskabelige indsigt i miljøproblemernes omfang og alvor – navnlig takket være resultaterne fra Det Internationale Klimapanel, Stern-rapporten om de økonomiske konsekvenser af klimaændringerne og offentliggørelsen af "Millennium Ecosystem Assessment".

⁵ Rådet for Den Europæiske Union, 9. juni 2006, dokument 10917/06.

⁶ Se artikel 2, stk. 2, i det 6. miljøprogram.

Omkostningerne ved at lade stå til

Forurening kan anskues som et eksempel på "markedssvigt" og har meget reelle økonomiske omkostninger. Ved udformningen af en politik er det derfor vigtigt at identificere og medregne "omkostningerne ved at lade stå til". F.eks. medfører luftforureningen produktivitetstab og lægeudgifter, som koster EU's økonomi 14 mia. € pr. år⁷.

Det må også tages i betragtning, at det er mange gange billigere at forebygge på et tidligt stadium end at udbedre skader, der allerede er indtruffet. Dette spørgsmål blev understreget i Stern-rapporten (oktober 2006) om de økonomiske aspekter ved klimaændringerne, hvor det konkluderes, at det ville koste ca. 1 % af det globale BNP at begrænse temperaturstigningerne til et sikkert niveau, mens omkostningerne for den globale økonomi ved en uændret adfærd (*business as usual*) ville blive op til fem gange så store. I *Millennium Ecosystem Assessment* fremlægges der ikke blot dokumentation for tabet af økosystemfunktioner eller -tjenester, men også for de betydelige økonomiske tab, dette medfører.

En drivkraft til innovation og ressourceeffektivitet

Behovet for at forbedre miljøresultaterne kan sætte skub i innovationen, og dette bidrager igen til at forbedre konkurrenceevnen. De virksomheder, der er først på banen, kan udnytte denne fordel ved at sælge deres miljøløsninger og innovationer til andre virksomheder. Et godt eksempel er vindenergi, hvor EU er førende på verdensplan.

En begrænsning af forureningen kan også føre til mere effektive produktionsprocesser. De heraf følgende forbedringer i ressource- og energieffektivitet kan fremme produktiviteten og samtidig mindske vores afhængighed af leverandører fra tredjelande.

Miljøpolitikken har bidraget til udviklingen af en blomstrende miljøteknologisektor. De europæiske miljøvirksomheders årlige omsætning ligger på 227 mia. €, hvilket svarer til ca. 2,2 % af EU's BNP. Sektoren tegner sig for 3,4 millioner fuldtidsjob – eller 1,7 % af den samlede beskæftigelse i EU⁸.

Også EU's miljønormer bidrager til Europas velstand, idet de understøtter det indre marked. Uden fælles normer ville vi løbe risikoen for "miljø-protektionisme", hvor de nationale regler fungerer som handelshindringer.

Også de enkelte virksomheder kan vinde fordele ved miljøets integrering i virksomhedsstrategierne. Ud over øget innovation og produktivitet kan det betyde stærkere 'branding', et bedre virksomhedsimage og nye markedsmuligheder (f.eks. udnyttelse af de muligheder, der ligger i grønne offentlige indkøb).

Til løsning af miljøproblemerne er der også brug for samordnet, tværfaglig forskning og innovation. Dette er en af de vigtigste bevæggrunde bag Kommissionens forslag om oprettelse af et europæisk teknologisk institut, hvor de bedste ressourcer og den bedste ekspertise skal samles med henblik på at finde teknologiske løsninger på miljøproblemerne.

⁷ Dette tal omfatter ikke omkostningerne ved skaderne på økosystemerne og nedgangen i landbrugets produktivitet som følge af luftforurening.

⁸ Europa-Kommissionen, GD Miljø, "Eco-industry, its size, employment, perspectives and barriers to growth in an enlarged EU", September 2006, final report.

4. VURDERING AF DET 6. MILJØPROGRAMS PRIORITERINGER

EU har behov for en fremadrettet og ambitiøs miljøpolitik for at kunne leve op til de videnskabelige realiteter, skabe et "resultatorienteret Europa" på et område, hvor borgerne ønsker handling, og sikre bæredygtig økonomisk vækst. Alle de prioriterede indsatsområder, der er opstillet i det 6. miljøprogram, indeholder store udfordringer, som må tages op.

4.1. Klimaændringer

I det 6. miljøprogram anskues klimaændringerne *"som en vigtig udfordring i de næste 10 år og længere"*, og sigtet er at bidrage til det langsigtede mål om *"at stabilisere atmosfærens koncentrationer af drivhusgasser på et niveau, der kan forhindre farlige antropogene forstyrrelser af klimasystemet"*⁹.

Siden vedtagelsen af det 6. miljøprogram har vi fået bedre indsigt i de risici, der er forbundet med klimaændringer, og vores bekæmpelsesindsats må ændres i overensstemmelse hermed. For EU drejer det sig især om tre spørgsmål.

For det første må vi feje egen dør ved at nedskære EU's drivhusgasemissioner og fremme overgangen til en økonomi med lavt CO₂-udslip. Hver enkelt medlemsstat har forpligtet sig på bindende mål under 'byrdefordelingsaftalen'¹⁰ med henblik på at opfylde Kyoto-målet. Den EU-dækkende emissionshandelsordning¹¹ er lanceret som planlagt og vil med tiden kunne udvikles til en global ordning for begrænsning af emissionerne. Med hensyn til opfyldelsen af reduktionsforpligtelsen under Kyoto-protokollen er EU stort set på rette vej, men alligevel kan målet kun nås med en yderligere indsats¹² fra samtlige sektorer, navnlig energi, transport, industri og landbrug.

I marts 2007 tilsluttede Rådet sig Kommissionens forslag til en energi- og klimapakke. Det afgav et selvstændigt tilsagn om at mindske emissionerne af drivhusgasser med mindst 20 % frem til 2020 og konkluderede, at dette mål kunne hæves til 30 % som led i en international aftale, der omfatter andre industrilande. Som en del af pakken opstillede Rådet bindende mål for 2020 på 20 % for produktionen af vedvarende energi og på 10 % for forbruget af biobrændsler. Det understregede også behovet for at øge energieffektiviteten i EU¹³ og satte som mål, at EU's energiforbrug skulle mindskes med 20 % i forhold til fremskrivningerne for 2020.

For EU vil den store udfordring bestå i at opfylde disse politiske tilsagn, og et vigtigt skridt i denne retning vil være at udvide emissionshandelsordningen med flere sektorer (f.eks. luftfart) og flere gasser. Kommissionen vil også søge at forbedre handelsordningens effektivitet, bl.a. ved at anvende bortauktionering i højere grad. EU bør endvidere fremme brugen af vedvarende energi og øge forskningen i ny teknologi, såsom kulstofbinding og -lagring, anvendelse af brint som brændstof og andengenerations-biobrændsler¹⁴. Efterhånden

⁹ Se artikel 2, stk. 2, i det 6. miljøprogram.

¹⁰ Afgørelse 2002/358/EF, EFT L 130 af 15.5.2002, s. 4.

¹¹ Direktiv 2003/87/EF, EUT L 275 af 25.10.2003, s. 32.

¹² EU er efter Kyoto-protokollen forpligtet til at reducere drivhusgasemissionerne med 8 % i forhold til 1990-niveauet frem til 2008-2012.

¹³ Navnlig i de nye medlemsstater er der et stort potentiale for energibesparelser.

¹⁴ Førstegenerations-biobrændsler, der hovedsageligt fremstilles af konsumafgrøder med anvendelse af de mest effektive produktionsmetoder, fører til nedskæringer i drivhusgasemissionerne (30-50 % mindre

som de påkrævede teknologier udvikles, vil det også være nødvendigt at udarbejde en passende lovramme herfor. . For at sætte et eksempel for andre offentlige institutioner vil Kommissionen opstille en strategi for mindskelse af sit eget CO2-fodspor frem til udgangen af 2007.

For at kunne håndtere klimaproblemet effektivt skal der gennemføres langt større reduktioner i udledningerne på globalt plan, og dette er grunden til, at det næste skridt består i "klimadiplomati". EU tegner sig for ca. 14 % af verdens drivhusgasemissioner¹⁵ – et tal som vil falde, efterhånden som udviklingen i lande som Kina og Indien fortsætter. EU har sat sig som mål at samarbejde med tredjelande for at skabe opbakning til en global aftale om begrænsning af drivhusgasemissionerne, når den første Kyoto-periode udløber i 2012. Dette betyder, at USA og andre lande skal overbevises om, at det er i deres egen interesse at være i frontlinjen i kampen mod klimaændringerne.

En global reaktion på klimaproblemet vil også betyde, at der skal findes en udvej til, at udviklingslandene fortsat kan øge deres økonomiske vækst med færrest mulige konkurrenceforstyrrelser, men med nedsat vækst i CO2-udledningerne. Hertil er der behov for yderligere teknisk bistand og teknologioverførsel. Klimaproblematikken må på alle de berørte områder (energi, udvikling, transport, sundhed) indgå i som et centralt element i EU's eksterne politik. For at finde en global løsning må både Kommissionen og medlemsstaterne opstille prioriteringer på den diplomatiske front (og afsætte de nødvendige midler hertil). En særlig og presserende udfordring vil bestå i at udvikle en mekanisme til at standse og dernæst vende den globale afskovning, som tegner sig for 20 % af drivhusgasemissionerne.

Den tredje udfordring består i tilpasningen til klimaændringerne. De forventede ændringer i temperatur og nedbør og de stærkere klimasvingninger vil påvirke landbrugsproduktionen. Risikoen for ekstreme vejrbegebenheder – f.eks. hedeølger, oversvømmelser, tørke og skovbrande – vil vokse. Det vil være nødvendigt at bygge infrastruktur som værn mod havets stigning. Sygdommenes udbredelsesområder vil flytte sig i takt med temperaturændringerne. Vi har kun set de første spæde tegn på, hvad klimaændringerne vil bringe med sig, men vi må indtænke nødvendigheden af klimatilpasninger i alle de relevante aspekter af EU's og medlemsstaternes politik. I 2007 vil Kommissionen forelægge en grønbog om tilpasning til klimaændringerne og heri gøre rede for en række indsatsmuligheder.

4.2. Natur og biodiversitet

Det 6. miljøprogram bekræftede EU's mål om at standse tabet i Europas biodiversitet inden 2010. På globalt plan forfølger EU det fælles mål om inden samme dato at mindske nedgangen i den globale biodiversitet betydeligt.

I maj 2006 offentliggjorde Kommissionen en strategi for, hvordan disse mål kan nås. Hovedkonklusionen i strategien er, at EU allerede stort set har de nødvendige rammer herfor

end de konventionelle brændsler, de substituerer). Nedsættelsen i drivhusgasserne og de generelle miljøvirkninger afhænger imidlertid af produktionsmetoderne, herunder hvilke afgrøder der anvendes. I udviklingslandene kan dyrkning af afgrøder til produktion af førstegenerationsbiobrændsler føre til yderligere afskovning som følge af rydning af skovområder. Andengenerationsbiobrændslerne ventes at føre til yderligere nedsættelser i drivhusgasemissionerne (op til 90 %).

¹⁵

http://ec.europa.eu/environment/climat/pdf/cc_factsheet_aug2005.pdf

– navnlig NATURA 2000-nettet af beskyttede områder. For EU består opgaven først og fremmest i en fuldstændig og effektiv gennemførelse og håndhævelse af den eksisterende lovgivning.

NATURA 2000 er hjørnestenen i vores politik til beskyttelse af Europas biodiversitet. Den opstiller en model for naturbeskyttelse – videnskabeligt funderet, lovfæstet og baseret på økosystemer som det grundlæggende element. I denne forbindelse gør fire store udfordringer sig gældende: at sikre, at de disponible EU-midler anvendes fuldt ud til naturbeskyttelse; at NATURA 2000 udvides med havområder; at udpegningen af Natura-områder afsluttes i de medlemsstater, der har tiltrådt EU siden 2004; og at klimaændringernes påvirkning af nettet klarlægges og dernæst håndteres hensigtsmæssigt.

I strategien peges på de områder, hvor der er brug for nye initiativer. Et af disse områder er spørgsmålet om, hvordan handelens påvirkning af biodiversiteten skal håndteres. Et andet vil bestå i at udvikle en EU-løsning på problemet med invasive fremmede arter. For at forbedre vores beslutningstagning på EU-plan og nationalt plan må vi finde en bedre metode til at vurdere de omkostninger og fordele, naturkapitalen og økosystemfunktionerne indebærer.

Strategien kommer også ind på den globale tilbagegang i biodiversiteten, hvor fremskridtet fortsat er beskedent på trods af det betydelige arbejde, der er gjort inden for rammerne af konventionen om den biologiske mangfoldighed. Som følge af problemets omfang er det nødvendigt at tage nye metoder i brug, og især må der findes en udvej til at gøre det økonomisk attraktivt at beskytte biodiversiteten. At appellere til vores følelser for naturens iboende værdi er ikke nok. EU vil arbejde på at fremme adgangen til og fordelingen af udbyttet fra udnyttelsen af de genetiske ressourcer. Dette vil også betyde, at de udviklede lande bør øge deres udviklingsbistand til biodiversitetsprojekter og arbejde videre på at ophæve miljøskadelige subsidier.

EU må skærpe sin indsats for at standse skovrydningerne, som ud over virkningerne på klimaændringerne også er en af de vigtigste årsager til den globale nedgang i biodiversiteten. Ulovlig skovhugst er et alvorligt problem, og Kommissionen indledte for nylig forhandlinger med Malaysia, Ghana og Indonesien som led i aftalen retshåndhævelse, god forvaltningspraksis og handel på skovbrugsområdet (FLEGT). Formålet er at sikre, at tømmer, der importeres fra partnerlande, er høstet lovligt. I forlængelse af denne proces vil Kommissionen forelægge et yderligere forslag om markedsføring af tropisk træ. Kommissionen vil også udforske innovative metoder til at standse den globale skovrydning, f.eks. ved at gøre skovbevaring økonomisk attraktivt.

Fiskeri med bundtrawl er stærkt ødelæggende for havbunden og er en betydelig risiko for havets biodiversitet. FN's generalforsamling har gjort status over dette vigtige spørgsmål og udsendt retningslinjer¹⁶ for foranstaltninger til beskyttelse af sårbare havøkosystemer. Med henblik på gennemførelsen af denne resolution vil Kommissionen fremsætte lovgivningsforslag med bindende krav om vurdering og forebyggelse af belastningen fra bundfiskerigrej, kortlægning og lukning af sårbare områder og udveksling af oplysninger.

Kommissionens mål er at fortsætte sit samarbejde med medlemsstaterne for at indføre økosystem-baseret fiskeriforvaltning i verden som helhed og standse brugen af ødelæggende

¹⁶ Resolution 61/105.

fiskerimetoder på åbent hav. EU vil fortsat bakke op om det internationale moratorium for kommerciel hvalfangst.

4.3. Miljø, sundhed og livskvalitet

Det 6. miljøprogram tager sigte på at "*... tilvejebringe et miljø, hvor forureningsniveauet ikke medfører skadelige virkninger for menneskers sundhed og miljøet*".¹⁷

EU's indsats for at begrænse de sundhedsfarlige miljøtrusler hviler på fire retsakter: vandrammedirektivet¹⁸ (vedtaget i 2000), forordningen fra 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af kemikalier (REACH)¹⁹, det aktuelle forslag til direktiv om luftkvaliteten og renere luft i Europa²⁰ og forslaget til et rammedirektiv om pesticider²¹.

Disse initiativer er enten relativt nye eller stadig til behandling i EU-institutionerne. På mellemlang sigt består den vigtigste opgave i at arbejde sammen med alle de forskellige interessenter for at sikre, at initiativerne bliver ført ud i livet.

Medlemsstaternes gennemførelse af vandrammedirektivet bør ske i et hurtigere tempo, og de nationale myndigheder bør stille de nødvendige midler til rådighed hertil. En mere effektiv gennemførelse af direktivet om byspildevand²² og af lovgivningen om grundvand vil kunne mindske udledningerne fra punktkilder i mærkbar grad.

Temastrategien for luftforurening²³ indeholder foranstaltninger til bekæmpelse af små partikler og omhandler også andre former for luftforurening. De mål, der er opstillet i strategien, vil kun kunne realiseres, hvis direktivet om luftkvaliteten og renere luft i Europa vedtages og gennemføres, og der vedtages ledsagende EF-foranstaltninger, såsom lovgivning om emissionerne fra tunge erhvervskøretøjer og revision af den gældende lovgivning om industriemissioner (IPPC-direktivet).

REACH-forordningen sigter mod et højt beskyttelsesniveau for menneskers sundhed og miljøet, herunder udvikling af alternative metoder til risikovurdering af stoffer og fremme af fri omsætning af stoffer på det indre marked, samtidig med at konkurrenceevne og innovation øges. Takket være forordningen vil egenskaberne ved kemikalier (og innovative stoffer) kunne identificeres tidligere og mere nøjagtigt og passende risikohåndteringsforanstaltninger sættes ind mere effektivt.

For at kunne forme miljøpolitikken af næste generation vil Kommissionen vurdere, om der er mangler i de nuværende foranstaltninger, f.eks. hvad cocktaileffekten af kemikalier angår. Kommissionen vil - under hensyntagen til subsidiaritetsprincippet - forsat undersøge, hvordan bymiljøet kan forbedres (over 70% af EU's befolkning bor i byer). Den vil også sætte ind for at forbedre folkeoplysningen om miljøforurening og sundhedsfarene herved.

¹⁷ Se artikel 2, stk. 2, i det 6. miljøprogram.

¹⁸ Direktiv 2000/60/EF, EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1.

¹⁹ Forordning (EF) 1907/2006 af 18.12.2006, EUT L 396 af 30.12.2006, s. 1.

²⁰ KOM(2005) 447 af 21.9.2005.

²¹ KOM(2006) 373 af 12.7.2006.

²² Direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991, EFT L 135 af 30.5.1991.

²³ KOM(2005) 446 af 21.9.2005.

4.4. Naturressourcer og affald.

Det 6. miljøprogram tager sigte på "*at skabe en bedre ressourceeffektivitet og ressource- og affaldsforvaltning for at etablere mere bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre*"²⁴.

Stigende varepriser er et signal om, at naturressourcerne ikke er udtømmelige. EU's sociale og økonomiske udvikling skal finde sted inden for rammerne af økosystemernes bæreevne. Mængden af affald vokser uophørligt, og vores manglende evne til at bryde koblingen mellem økonomisk vækst og miljøbelastning som følge af ressourceanvendelse, forbrug og affald er forsat et alvorligt problem.

Temastrategien for affaldsforebyggelse og genanvendelse²⁵ udgør grundlaget for EU's fremtidige affaldshåndteringspolitik. Gennemførelse af strategien, herunder det foreslåede rammedirektiv om affald²⁶, direktivet om affaldsdeponering og forordningen om overførsel af affald vil blive højt prioriteret i de kommende år. Der vil blive lagt særlig vægt på de sektorer, som tegner sig for det største ressourceforbrug (boliger, transport og fødevarefremstilling), og på områder, hvor gennemførelsen har vist sig at være utilstrækkelig. Kommissionen lægger stor vægt på, at der sættes en stopper for ulovlig overførsel af farligt affald til tredjelande, og vil vedtage de nødvendige foranstaltninger til at forbedre gennemførelsen af EU-lovgivningen på dette område.

Det 6. miljøprogram sigter mod at afkoble økonomisk vækst fra miljøbelastning. Temastrategien for bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne²⁷ udgør en langsigtet ramme for opfyldelse af dette mål. Hermed tages de første indledende skridt til at gøre EU til den mest ressourceeffektive økonomi i verden.

Temastrategien for affaldsforebyggelse og -genanvendelse og det hertil knyttede affaldsrammedirektiv bidrager til dette mål. De fremhæver betydningen af livscyklus-tilgangen ved gennemførelsen af "affaldshierarkiet", hvor de første tre trin - som det ledende affaldspolitisk princip - består af forebyggelse, genbrug og genanvendelse af affald, i faldende prioriteringsrækkefølge.

I 2007 vil Kommissionen også foreslå en grønbog om forbrug og produktion i EU på et bæredygtigt grundlag. Sigtet er at vende de uholdbare forbrugs- og produktionsmønstre i de mest relevante sektorer under hensyntagen til produkternes miljøbelastning gennem hele deres livscyklus.

²⁴ Se artikel 2, stk. 2, i det 6. miljøprogram.

²⁵ KOM(2005) 666 af 21.12.2005.

²⁶ KOM(2005) 667 af 21.12.2005.

²⁷ KOM(2005) 670 af 21.12.2005.

5. UDSIGTERNE FOR EN BEDRE POLITIK

5.1. Udvidet internationalt samarbejde

Miljøpolitikken internationale dimension er af voksende betydning af flere indbyrdes forbundne årsager. Mange af de alvorligste miljøproblemer, såsom klimaændringer, er af global art. Kvaliteten af det europæiske miljø afhænger også af vores naboers adfærd. Indsatsen for at forbedre miljøkvaliteten i Middelhavet, Østersøen og Sortehavet vil derfor kun kunne lykkes, hvis tilgangen hertil er regional²⁸.

Nogle aspekter af globaliseringen, herunder handelsliberaliseringen, kan få negative virkninger for miljøet, hvis der ikke udøves en vis kontrol. Der er også en stadig klarere forbindelse mellem miljødelæggelser og global fattigdom og mellem miljø sikkerhed og politisk sikkerhed. Hvis vi ansporer til bæredygtig udvikling hos vores internationale partnere, vil det hjælpe os med at opfylde vores politiske målsætninger udadtil – herunder Millennium-udviklingsmålene. I denne sammenhæng er fattigdomsudryddelse inden for rammerne af bæredygtig udvikling ifølge den nye europæiske konsensus om udviklingssamarbejde det primære og overordnede mål for EU's udviklingssamarbejde.

Europa er tæt befolket og økonomisk højt udviklet, hvilket betyder, at vi forbruger flere miljøressourcer end vi frembringer. Kun hvis denne skævhed bringes ud af verden, vil EU kunne mindske sit bidrag til den globale forurening og ressourceudtømmning. Samtidig er vi afhængige af miljøressourcerne i tredjelande og har derfor en stræk interesse i, at disse ressourcer udnyttes på en bæredygtig måde.

Tilsammen betyder disse forskellige faktorer, at Europas i sin politik udadtil må tage hensyn til miljøaspekterne på en række forskellige niveauer. I de kommende år vil Kommissionen fokusere på:

- Fremme af bæredygtig udvikling på verdensplan og yderligere integration af miljøet i EU's internationale politik på alle områder – ikke kun som led i vores udviklingsbistand, men også i vores handelspolitik og i den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Til opfølgning af Revisionsrettens årsberetning for 2006, som pegede på manglerne i udviklingspolitikken, vil miljøet²⁹ blive inddraget i programmerne og projekterne, og der vil blive udformet en ny strategi for miljøintegration.
- Et effektivt "miljødiplomati" vil betyde, at miljømålene inddrages i de internationale forhandlinger på andre områder. Til dette formål bør regionale eller bilaterale handels- og samarbejdsaftaler udnyttes fuldt ud. EU vil fortsat forsvare princippet om bæredygtig udvikling som led i WTO-forhandlingerne. Som led i den igangværende multilaterale handelsrunde i WTO arbejder EU for, at der indgås tilsagn om liberalisering af handelen med miljøvarer og -tjenester. Kommissionen vil endvidere bestræbe sig på at sikre, at der er bedre sammenhæng i de holdninger, der tages i forskellige internationale fora – f.eks. Verdenhandelsorganisationen og konventionen om den biologiske mangfoldighed. Kommissionen vil også søge at udvikle tættere samarbejdsforbindelser med de vigtigste internationale finansieringsinstitutioner.

²⁸ KOM(2007) 160 Black Sea Synergy - a new regional co operation initiative.

²⁹ Revisionsretten: Særberetning nr. 6/2006: Miljøaspekterne af Kommissionens udviklingssamarbejde.

- I forbindelse med forhandlingerne om frihandelsaftaler med partnere i Asien og Latinamerika vil der være mulighed for at fremme handelen med bæredygtige varer og tjenester. EU vil udnytte disse kommende forhandlinger til at drøfte specifikke tilsagn om liberalisering af handelen, der indebærer direkte miljøfordele, og tillige tilsagn om effektiv gennemførelse af multilaterale miljøaftaler.
- Fremme af EU's miljøpolitik og -lovgivning. Et af EU's største bidrag til miljøbeskyttelsen har været bestræbelserne på at sprede EU's egne høje standarder. Takket være de meget omfattende forberedelser forud for tiltrædelsen var de 12 nye medlemsstater i stand til at overtage EU's miljøpolitik og -normer³⁰. Tilsvarende arbejde finder sted med de nuværende kandidat- og ansøgerlande. Alle handlingsplanerne i den europæiske naboskabspolitik indeholder specifikke foranstaltninger til fremme af god miljøforvaltning, konvergens med EU og miljøets integration i andre sektorpolitikker. EU's miljønormer tillægges også stor vægt i de igangværende aktiviteter med Rusland.
- Fremme af overførsel af teknologi og/eller ressourcer til udviklingslandene som incitament til, at globale problemer, såsom klimaændringer, bekæmpes i disse lande. EU bør tage føringen i denne sammenhæng og udvikle instrumenter til, at en sådan overførsel kan finde sted, herunder ledsageforanstaltninger til beskyttelse af intellektuel ejendomsret. Der vil blive skabt en 'alliance for en global klimapolitik' for at fremme samarbejdet med udviklingslandene på området tilpasning til og bekæmpelse af klimaændringerne.
- Samarbejde med medlemsstaterne med henblik på at udvikle regionale/nationale støttestrategier til løsning af spørgsmål i forbindelse med miljø og naturressourcer.
- Uddybning, i samarbejde med medlemsstaterne, af dialogen med de vigtigste nye økonomier, såsom Kina, Indien, Brasilien, Ukraine og Sydafrika. I de kommende år vil hovedopgaven bestå i at afslutte dialogfasen og gå videre med udvikling og gennemførelse af fælles programmer på områder af fælles interesse, såsom klimaændringer, affaldshåndtering og ulovlig skovhugst.
- Forbedring af den internationale regerings- og forvaltningspraksis på miljøområdet, herunder navnlig FN's Miljøprogram (UNEP), ved at der oprettes en FN-miljøorganisation (UNEO) med et mere vidtgående mandat og med tilstrækkelige, forudseelige finansieringsmidler.
- Oprettelse af et internationalt panel for bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne og fremme af et globalt system til overvågning af biodiversiteten (særlig skovene).
- Sikring af, at de europæiske miljøpolitiske spørgsmål også, i samarbejde med medlemsstaterne, gøres gældende i specialiserede organisationer som Den Internationale Søfartsorganisation og Den Internationale Organisation for Civil Luftfart.

³⁰ Nettovirkningen har været en betydelig forbedring i miljøtilstanden i EU.

5.2. Anvendelse af principperne om "bedre lovgivning" i miljøpolitikken

Bedre lovgivning betyder, at de politiske mål – f.eks. miljøbeskyttelse – opfyldes så effektivt som muligt, samtidig med at unødige administrative byrder undgås. Bedre og enklere lovgivning er også en af de bedste metoder til at forbedre lovenes gennemførelse, og dette er til gavn for miljøet. I de kommende år vil Kommissionen koncentrere indsatsen om bedre lovgivning på det miljøpolitiske område ved at:

- udnytte markedet til løsning af miljøproblemer
- forenkle de nuværende regler og mindske administrationsomkostningerne
- samarbejde fuldt ud med civilsamfundet i forbindelse med udformningen af miljøpolitik og skabe tætte samarbejdsforbindelser med industrien for at fremme dagsordenen for bæredygtig udvikling;
- fremme udbredelsen af god lovgivningspraksis og
- strømline rapporteringskravene og samtidig forbedre miljøoplysningernes kvalitet.

Udnyttelse af markedet til løsning af miljøproblemer

Velgennemtænkt lovgivning er grundlaget for EU's miljøpolitik, men markedsmekanismerne kan anvendes som led i et policy-mix, så de kan bruges til at opfylde miljømålene på en omkostningseffektiv måde og bidrage til en effektiv gennemførelse af lovgivningen. Emissionshandelsordningen er et eksempel herpå, og Kommissionen har for nylig vedtaget en grøn bog om markedsbaserede instrumenter til virkeliggørelse af miljøpolitiske og dermed beslægtede formål³¹. I forbindelse med revisionen af IPPC-direktivet i 2007 vil man også overveje, om der kan bruges markedsbaserede mekanismer til at styrke gennemførelsen af direktivet og fremme innovation.

Når markedet anvendes, betyder det også, at der skal findes en mekanisme til korrekt værdisætning af miljøvarer og -tjenester. Et vigtigt virkemiddel, som kan påvirke forbrugernes adfærd, er optimal anvendelse af miljørelaterede afgifter³². Herved skal det imidlertid sikres, at det indre markeds rette funktion ikke forstyrres, og at miljøfordelen maksimeres. Der er også meget, der taler for, at skattebyrden flyttes fra områder, som EU søger at fremme, f.eks. beskæftigelse, til ressource- og energiforbrug og/eller forurening. EU er også forpligtet på at fjerne miljøskadelige subsidier, og Kommissionen vil inden 2008 forelægge en plan for en reform af disse subsidier for hver enkelt sektor, med henblik på at subsidierne i sidste ende ophæves.

I denne sammenhæng vil det være nyttigt for beslutningstagerne at kunne måle fremskridt, velstand og velfærd på en sådan måde, at de sociale omkostninger og miljøomkostningerne medregnes. Bruttonationalproduktet (BNP) er det mest anerkendte mål for økonomiske resultater og bruges ofte som en erstatningsindikator for samfundets udvikling og menneskers velfærd. Forholdet mellem økonomisk vækst målt i BNP og andre aspekter af bæredygtig

³¹ KOM(2007) 140 af 28. marts 2007.

³² Vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse: Udfordringer og veje ind til det 21. århundrede – Hvidbog, KOM(93) 700, kapitel 10.

udvikling er imidlertid ikke enkelt³³. For at bringe disse spørgsmål frem i første række i miljødebatten vil Kommissionen afholde en større konference om dette emne i løbet af 2007.

I forlængelse af anbefalingerne i strategien for bæredygtig udvikling vil Kommissionen også arbejde på at gøre produkterne og processerne mere miljøvenlige og fremme industriens og forbrugernes optagelse af sådanne produkter og processer. Kommissionen vil foreslå, at miljømærkeordningerne udvides fra elektriske apparater og biler til andre produktkategorier. Kommissionen vil også tage føringen i en regelmæssig EU-dækkende benchmarking af resultaterne af politikken for grønne offentlige indkøb. Målet er, at gennemsnitsniveauet for grønne indkøb i EU inden 2010 skal ligge på linje med det nuværende niveau i de mest fremskredne medlemsstater.

Forenkling, kodificering og reduktion af den administrative byrde

Kommissionen påtænker at revidere en række vigtige juridiske instrumenter for at forenkle, kodificere og reducere den administrative byrde. Målet er at give dem større gennemslagskraft, hvad miljømålsætningerne angår, og samtidig mindske virksomhedernes omkostninger til administration og gennemførelse.

Tæt samarbejde med interessenterne

Kommissionen vil fortsat arbejde tæt sammen med civilsamfundet, når den planlægger nye tiltag på miljøområdet. De ikke-statslige organisationer (NGO'er) er de institutioner, offentligheden har størst tillid til, når det drejer sig om miljøspørgsmål³⁴, og NGO'erne har ofte den tekniske ekspertise, som er afgørende, når der skal udformes effektive foranstaltninger. De kan også fungere som et værdifuldt forbindelsesled mellem beslutningstagerne og borgerne.

En bedre tilgang til lovgivning forudsætter også gode arbejdsforbindelser med industrien – som i sidste ende har ansvaret for at gennemføre størstedelen af miljølovene. Mange virksomhedsledere har integreret miljødagsordenen i deres forretningsmodeller, og Kommissionen vil indlede en aktiv dialog med disse ledende virksomheder. Den vil også udnytte sin dialog med virksomheder, fagforeninger og NGO'er for at fremme ambitiøse virksomhedstiltag – f.eks. virksomhedsrapportering – som går ud over de lovfæstede mindstekrav.

Kommissionen og medlemsstaterne må fortsætte deres indsats for at fremme miljøinnovation og miljøteknologi, i betragtning af at industrien kan yde et betydeligt bidrag til miljøbeskyttelsen. Dette kan gøres ved, at handlingsplanen for miljøteknologi og supplerende foranstaltninger gennemføres fuldt ud. Kommissionen vil søge at inddrage støtte til miljøprodukter, -tjenester og -processer i sin industri- og miljøpolitik. Når EU's forsknings- og teknologipolitik skal tages op til revision i 2008, bør miljøaspektet gives endnu større vægt.

³³ F.eks. måler BNP ikke bæredygtig vækst, og et land kan midlertidigt opnå et højt BNP ved at overudnytte sine naturressourcer eller ved at placere sine investeringer uklogt. Selv store naturkatastrofer som den sydasiatiske flodbølge eller orkanen Katrina kan (på et forfejlet grundlag) give sig positive udslag i BNP.

³⁴ EUROBAROMETER 217 "Attitudes of European citizens towards the environment" (April 2005).

De frivillige instrumenter, der er udarbejdet for industrien - EMAS og miljømærkeordningen - bør også justeres, så de fungerer bedre. Disse værktøjs store potentiale er endnu ikke fuldt udnyttet. Kommissionen vil ændre disse ordninger, så de får større udbredelse og bliver lettere at administrere.

Fremme af god lovgivningspraksis

Kommissionen vil holde nøjere øje med, om foranstaltningerne er effektive, og fremme en mere struktureret videreformidling af god praksis. Forskningsresultater fra Det Europæiske Miljøagentur har vist, at de administrative omkostninger i forbindelse med gennemførelsen af miljølovgivningen er langt lavere i nogle medlemsstater end i andre. Hvis "bedste praksis" gøres til standardpraksis, kan vi mindske disse omkostninger og gøre miljøpolitikken mere effektiv.

Forenklet og forbedret miljøinformation

En forudsætning for, at miljøpolitikken kan udformes og gennemføres, er, at der er adgang til robuste og pålidelige oplysninger om miljøet tilstand og om miljøbelastningerne samt om, hvordan problemerne kan løses. Den nuværende information om miljøet er fortsat ufuldstændig, og dataenes kvalitet er svingende. Indsatsen for at modernisere indsamlingen og udvekslingen af data vil blive intensiveret, navnlig med opbygningen af et fælles miljøinformationssystem (Shared Environmental Information System - SEIS). Målet er at lette adgangen til de oplysninger, der kræves til udvikling og gennemførelse af miljøpolitikken, samtidig med at de nationale myndigheder spares for unødige administrative byrder.

5.3. Fremme af politikintegration

Miljøets integration i andre sektorpolitikker er et af miljøpolitikken grundlæggende principper. Det er nedfældet i EF-traktatens artikel 6 – men der er endnu kun gjort spredte fremskridt. I landbrugssektoren er der i de sidste 15 år sket grundlæggende reformer, som har gjort landbrugerne til naturens vogtere. Succesen har imidlertid været mere begrænset, når det drejer sig om miljøets integration i andre sektorpolitikker. Cardiff-processen – som blev indledt i 1998 med det formål at institutionalisere miljøintegrationen – har ikke levet op til forventningerne.

Konsekvensvurderinger indgår nu som en fast bestanddel af beslutningsprocessen, og i denne sammenhæng bør vurderingen af andre politikkers miljøbelastning forbedres betydeligt. Kommissionen ønsker at forbedre disse vurderinger, så de bliver et mere effektivt instrument til måling af de miljømæssige, økonomiske og sociale konsekvenser af dens lovforslag. Her vil Udvalget for Konsekvensanalyse (Impact Assessment Board) kunne spille en vigtig rolle, og der bør afsættes tilstrækkelige ressourcer til at sikre, at der i alle konsekvensvurderinger indgår en vurdering af virkningerne for bæredygtig udvikling.

For at gøre miljøkonsekvensvurderingen på nationalt plan mere effektiv vil Kommissionen undersøge, om direktiverne om vurdering af virkningerne på miljøet og om strategiske

miljøvurderinger fungerer efter hensigten. Kommissionen vil søge at fremskynde disse procedurer, men samtidig sikre, at miljøbeskyttelsen ikke forringes herved³⁵.

Kommissionen vil undersøge alle mulighederne for yderligere at integrere miljøet i andre sektorpolitikker, f.eks. landbrugs-, forsknings- og udviklingspolitikken. Planer og projekter, der finansieres af EU, skal være i overensstemmelse med EU's lovgivning, herunder miljølovgivningen. Krydsoverensstemmelse har vist sig at bidrage effektivt integration af miljøaspekterne i den fælles landbrugspolitik, og Kommissionen vil undersøge, om det er et redskab, der kan anvendes på andre områder, f.eks. fiskeri og transport.

Kommissionen vil opstille en strategisk ramme for behandling af spørgsmålet om politikintegration. Den vil lægge særlig vægt på de sektorer, hvor mulighederne for synergi er størst (landbrug, fiskeri, transport, energi, regional- og industripolitik og EU's forbindelser med tredjelande), for på denne måde at forbedre miljøkvaliteten. På medlemsstatsniveau bør de forskellige sammensætninger af Rådet udsende årlige rapporter om, hvordan de har opfyldt forpligtelsen til at integrere miljøet i deres arbejde.

5.4. Bedre gennemførelse og håndhævelse

Efter 35 års lovgivningsarbejde er der nu udviklet en fælles miljøpolitisk ramme. Det store antal klager og overtrædelsesprocedurer er imidlertid tegn på, at gennemførelsen af miljølovgivningen endnu langt fra er tilfredsstillende. Miljømålsætningerne kan kun realiseres, hvis fællesskabslovgivningen gennemføres korrekt. Effektiv gennemførelse står også højt på dagsordenen for bedre lovgivning og er en forudsætning for, at konkurrenceforvridninger kan undgås og det indre marked kan fungere uden forstyrrelser. Dette er en særlig vigtig opgave i kølvandet på udvidelsen – hvor de nye medlemsstater skal overtage hele fællesskabslovgivningen på én gang. Kommissionen vil sammen med medlemsstaterne arbejde på at sætte miljøinstitutionerne bedre i stand til at gennemføre EU-normerne korrekt.

Kommissionen vil også ansøre medlemsstaterne til at udnytte finansieringsmulighederne på EU-plan for at sikre, at deres planlægning af udgifterne under de forskellige instrumenter³⁶ bidrager til en bedre gennemførelse af EU's miljølovgivning.

I 2007 vil Kommissionen opstille en revideret strategi for gennemførelse og håndhævelse af EF's miljøret. Strategien vil navnlig fokusere på de systematiske gennemførelsesmangler, der er påvist, og vil ansøre til, at der anvendes en kombination af juridiske og ikke-juridiske instrumenter.

Under hensyntagen til en dom fra EF-Domstolen³⁷ på dette område og i betragtning af problemets alvor - som illustreres af den dødbringende dumpning af giftigt affald i Cote

³⁵ Kommissionen har således allerede i sin prioriterede plan for sammenkobling af forsyningsnet, som indgår i den energipakke, den vedtog den 10. januar 2007, foreslået at planlægnings- og godkendelsesprocedurerne for TEN-projekter af europæisk betydning afkortes til højst 5 år.

³⁶ Samhørighedspolitiske instrumenter, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Den Europæiske Fiskerifond, rammeprogrammer for forskning, konkurrenceevne og innovation, og det nye fælles instrument for miljøet, LIFE+.

³⁷ C-176/03 af 13. september 2005.

d'Ivoire, som fandt sted for nylig - har Kommissionen foreslået et direktiv om strafferetlig beskyttelse af miljøet³⁸ med henblik på afskrækkelse og stafforfølgelse af miljøkriminalitet.

6. KONKLUSIONER

Efter et halvt århundredes "opbygning af Europa" er miljøpolitikken blevet en af EU's største landvindinger. Der er sket en væsentlig reduktion i udledningen af farlige stoffer til luft og vand, affaldet håndteres bedre, og der er færre skadelige kemiske stoffer. Alt dette har været til gavn for menneskers sundhed. Det har hjulpet den europæiske industri med at blive førende i verden i en række højvækstsektorer og har skabt millioner af job.

På trods af de fremskridt, der er gjort, bør EU's ambitionsniveau hæves. Det 5. miljøhandlingsprogram blev vedtaget i 1992 med titlen "Mod en bæredygtig udvikling", og i 1999 blev bæredygtig udvikling opstillet som et af EU's traktatfæstede mål. EU er imidlertid endnu ikke på rette vej mod en bæredygtig miljøudvikling. Der er kun gjort begrænsede fremskridt med opfyldelsen af de grundlæggende mål om at integrere miljøet i andre sektorpolitikker og forbedre håndhævelsen af EU's lovgivning. Mange miljøbelastninger er i realiteten voksende: de globale emissioner af drivhusgasser er stigende, tabet af biodiversitet sker i et stadig hurtigere tempo, forureningen har stadig betydelige skadelige sundhedsvirkninger, mængden af affald, der frembringes i EU, stiger fortsat, og vores økologiske fodspor bliver stadig større.

Klimaændringer, biodiversitet, sundhed og ressourceanvendelse er fortsat de mest presserende miljøproblemer, og det 6. miljøprogram er stadig den rette ramme for kommende tiltag på EU-plan. De foranstaltninger, der er opstillet i handlingsprogrammet, vedtages generelt planmæssigt. Fem år efter påbegyndelsen af det tiårige 6. miljøprogram er det imidlertid for de fleste af foranstaltningernes vedkommende endnu for tidligt at se resultaterne heraf. Mange af foranstaltningerne er først vedtaget for nylig, og at få dem gennemført er derfor en førsteprioritet for Kommissionen.

De seneste videnskabelige vurderinger af situationen afslører flere lakuner i foranstaltningerne til opfyldelse af målsætningerne i det 6. miljøprogram. På disse områder vil det være nødvendigt at skærpe de igangværende foranstaltninger eller vedtage nye.

Miljøpolitikken er et område, hvor EU kan give borgerne konkrete fordele i form af bedre leve- og arbejdsvilkår. Det er også et område, hvor et betydeligt flertal af de europæiske borgere går ind for yderligere og endog mere effektive foranstaltninger. Nu hvor EU fejrer sine første 50 år – og ser frem mod de næste 50 år – er det klart, at udviklings- og gennemførelsesforanstaltninger, der kan beskytte Europas miljø effektivt, vil være i centrum for det europæiske "projekt". For tiden frem til 2012 vil kernen i dette arbejde bestå i gennemførelsen og videreførelsen af det 6. miljøprogram.

³⁸ KOM(2007) 51.